

14 ตุลาคม 16

*ปลดปล่อยพลังสร้างสรรค์
สังคมไทยได้แค่ไหน*

คนรุ่น 14 ตุลาคม และ คนรุ่นปัจจุบัน

ความเหมือนในความต่าง

และ ความต่างในความเหมือน

ปรัชญ์ วัชรสินธุ

ปาฐกถา 14 ตุลาคม ครั้งที่ 21

วันศุกร์ ที่ 14 ตุลาคม 2565

ณ ห้องประชุม 14 ตุลาคม กรุงเทพมหานคร

“14 ตุลา 16 ปลดปล่อยพลังสร้างสรรค์สังคมไทยได้แค่ไหน”

คนรุ่น 14 ตุลา และ คนรุ่นปัจจุบัน

ความเหมือนในความต่าง และ ความต่างในความเหมือน

ปรัชญ์ วัชรสินธุ

สงวนลิขสิทธิ์

เนื้อหาของปาฐกถาเป็นความคิดเห็นอิสระของผู้เขียน

มูลนิธิ 14 ตุลาไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

ผู้ประสงค์จะนำข้อความไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้เขียนก่อน
ยกเว้นเพื่อการศึกษาอ้างอิงทางวิชาการ

ISBN	978-616-8294-02-4
พิมพ์ครั้งแรก	ตุลาคม 2565
จำนวน	1,000 เล่ม
บรรณาธิการ	นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์, รศ.สุรัสวดี หุ่นพยนต์, สันติสุข โสภณสิริ
เลขานุการ	เศรษฐวัฒน์ สุรินทร์คำ
ออกแบบปกและรูปเล่ม	โรงพิมพ์เดือนตุลา
จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย	มูลนิธิ 14 ตุลา เลขที่ 14/16 ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทรศัพท์ 0-2622-1014-5 โทรสาร 0-2622-1016 อีเมลล์ oct14_f@hotmail.com เว็บไซต์ www.14tula.com
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์เดือนตุลา โทรศัพท์ 0-2996-7392-4 โทรสาร 0-8996-7395
ราคา	100 บาท

คำนำ

วันที่ 14 ตุลาคม 2566 จะเป็นวันครบรอบ 50 ปี 14 ตุลาคม 2516 คณะกรรมการมูลนิธิ 14 ตุลา ตั้งใจที่จะจัดกิจกรรมเป็นระยะๆ ตลอดปี นับตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม 2565 ปาฐกถา 14 ตุลาคม 2565 จึงเป็นหมุดหมายสำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้น (Kick off) ของงานรำลึกตลอดช่วงปีนี้ การคัดเลือกปาฐกครั้งนี้ จึงพิถีพิถันเป็นพิเศษ

จากการจัดประชุมขยายวงหลายครั้งก่อนหน้านี้ ได้มีการไปพบปะบุคคลสำคัญในบ้านเมืองที่เป็นที่เคารพนับถือหลายท่าน มีคำแนะนำข้อหนึ่งคือกิจกรรมรำลึกตลอดปีนี้ควรดึงคนรุ่นใหม่เข้ามาร่วม เพราะคนหนุ่มสาวคือผู้ที่ควรมืบทบาทสำคัญต่อการสร้างสรรค์อนาคตของประเทศของพวกเขา หลังจากนั้นมีการพิจารณาเลือกปาฐกปีนี้ในที่สุดก็ “ลงตัว” เห็นพ้องต้องกันที่ พริษฐ์ วัชรสินธุ

“ลงตัว” เพราะเป็นคนหนุ่มในวัยใกล้ 30 ปี (เกิดเมื่อ 10 ธันวาคม 2535) ที่มีภาพลักษณ์โดดเด่นในทางการเมืองและภูมิหลังที่งดงามทั้งครอบครัว การศึกษา ประสบการณ์ลีลาโวหาร และหน้าตาที่ละม้ายคล้ายคลึงกับอดีตนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ผู้เป็นน้าชาย เพราะคุณแม่ของ

พริษฐ์ คือ ศาสตราจารย์แพทย์หญิงอลิสา เป็นพี่สาวคนโตของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

พริษฐ์ มีพื้นฐานการศึกษาที่ดีมาก จบการศึกษาจากโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่ออายุ 9 ปี เข้าศึกษาที่โรงเรียนนานาชาติโครสเบอร์รี่ ในกรุงเทพฯ มีมัธยมศึกษาที่วิทยาลัยอีดัน ประเทศอังกฤษ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีควบปริญญาโทในสาขาวิชาปรัชญา การเมือง และเศรษฐศาสตร์ เกียรตินิยมเหรียญทองจากวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ด

ระหว่างศึกษาที่ออกซฟอร์ด พริษฐ์ได้รับเลือกเป็นนายกสมาคม Oxford Union ทำให้เขากลายเป็นคนแรกจากอุษาคเนย์ที่ได้ดำรงตำแหน่งนี้

เมื่อจบการศึกษาจากออกซฟอร์ด พริษฐ์ต้องการทำงานการเมืองในประเทศไทย แต่ช่วงนั้น ประเทศไทยอยู่ภายใต้การปกครองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พริษฐ์จึงเข้าทำงานในบริษัทที่ปรึกษา McKinsey & Company ทำให้มีโอกาสได้ไปทำงานในหลายประเทศ โดยได้ช่วยคิดนโยบาย เช่น การรณรงค์ให้คนใช้บริการรถเมล์ นโยบายการท่องเที่ยว ประสบการณ์ดังกล่าวทำให้พริษฐ์คิดกลับมาทำงานในประเทศไทย จึงลาออก กลับประเทศไทย ได้ริเริ่มและดำเนินรายการ “เห็นกับตา” ทางช่อง พีพีทีวี

ซึ่งเป็นรายการสารคดีติดตามดูอาชีพต่างๆ ว่าทำงาน และใช้ชีวิตประจำวันอย่างไร ออกอากาศเทปแรก เมื่อ 4 พฤษภาคม 2561 ทำให้รู้จักชีวิตผู้คนหลายอาชีพ ซึ่งเป็นประสบการณ์จำเป็นสำหรับวิชาชีพซึ่งเกิดและเติบโตมา ในครอบครัวของคนฐานะดี

วิชาชีพ เริ่มประสบการณ์การเมืองครั้งแรก โดยได้กลับมาเมืองไทย เข้าฝึกงานระยะสั้นๆ ที่สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. 2552 ช่วงที่อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี วิชาชีพเข้าสู่วงการเมืองเต็มตัว เมื่อ พ.ศ. 2561 สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ร่วมก่อตั้งกลุ่ม New Dem (New Democrat : ประชาธิปัตย์ใหม่) และลงสมัครรับเลือกตั้ง เมื่อ พ.ศ. 2562 ในกรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ 13 (บางกะปิ วังทองหลาง) แต่แพ้เลือกตั้งในยุคที่พรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้รับเลือกตั้งใน กทม. เลย วิชาชีพได้คะแนนเป็นอันดับที่ 4

หลังเลือกตั้ง พรรคประชาธิปัตย์ เข้าร่วมรัฐบาลกับพรรคพลังประชารัฐ สนับสนุน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้วิชาชีพและสมาชิกกลุ่มนิวเดมบางคนตัดสินใจลาออกจากพรรคประชาธิปัตย์ เขาออกไปก่อตั้งบริษัทเทคโนโลยีด้านการศึกษา ช่วงเดือนกันยายน 2562 วิชาชีพ เปิดตัวหนังสือ Why So Democracy

ประชาธิปไตยมีดีอะไร มุ่งหวังให้คนอ่านเข้าใจปรัชญา และรากฐานประชาธิปไตย ต่อมาได้ร่วมก่อตั้งกลุ่มรัฐธรรมนูญก้าวหน้า (CONLAB) โดยมีการจัดกิจกรรมห้องทดลองออกแบบรัฐธรรมนูญ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ กระตุ้นให้ประชาชนคิดถึงรัฐธรรมนูญที่ตัวเองต้องการและแสวงหาแนวร่วมในการผลักดันการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไป กลุ่มรัฐธรรมนูญก้าวหน้า ยังได้ร่วมกับ iLaw คณะก้าวหน้า และพรรคก้าวไกลเคลื่อนไหวในนามกลุ่ม Re-Resolution รวบรวมรายชื่อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2560 เพื่อปิดโอกาสการสืบทอดอำนาจของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้วยการยกเลิกวุฒิสภา ยกเลิกยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และปฏิรูปศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พริษฐ์ยังสนใจด้านการศึกษา และได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ... แทน วิโรจน์ ลักษณะอดิสร ที่ลาออกไปสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในประเด็นเรื่องการเกณฑ์ทหาร หลังจบการศึกษาในอังกฤษ และกลับประเทศไทย พริษฐ์ตัดสินใจสมัครเป็นทหารเกณฑ์ โดยพริษฐ์ มีจุดยืนชัดเจนให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร เปลี่ยนให้เป็นระบบสมัครใจ และเสนอให้ปฏิรูปหลักสูตรโรงเรียนนายร้อย จปร. มุ่งเน้นการฝึกอบรมและฝึกฝนเรื่องสิทธิมนุษยชน ลดความรุนแรง

สองปีสิบเดือนหลังจากออกจากพรรคประชาธิปัตย์
พริษฐ์เข้าสังกัด พรรคก้าวไกล เมื่อเดือนพฤษภาคม 2565

การเลือกเส้นทางเข้าสู่ “การเมืองภาคนักการเมือง”
สำหรับสังคมไทย ไม่เลือกอยู่ใน “การเมืองภาคพลเมือง”
นับเป็นความกล้าหาญ เพราะเห็นอยู่ชัดๆ ว่า เวทีการเมือง
ภาคนักการเมือง ของประเทศไทย ถูกผู้มีอำนาจขีดวงให้
“เล่น” ได้อย่างจำกัด และภาพลักษณ์ของวงการเมืองไทย
ก็ถูกทำลายอย่างต่อเนื่อง จนถึงขั้น “สกปรกโสภม” จึง
นำขึ้นชมที่คนหนุ่มสาวที่มีการศึกษาสูงจำนวนมาก รวมทั้ง
พริษฐ์ เข้าสู่วงการเมืองเพื่อเป็นการเติม “นักการเมืองน้ำดี”
เข้าสู่ระบบการเมืองของไทย และนำขึ้นชมที่เมื่อพรรค
การเมืองแรกที่พริษฐ์เลือกมีนโยบายที่ทำให้เขารู้สึกว่าเป็น
“ปลาผิคน้ำ” เขาก็เดินออกมาอย่างไม่ลังเล

สำหรับหัวข้อปาฐกถานี้ เป็นโจทย์ที่คณะกรรมการ
มูลนิธิเป็นผู้ตั้งให้ โดยให้ปาฐกพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมได้โดย
อิสระ

นายอินดีที่พริษฐ์ ตอบรับเป็นปาฐกอย่างรวดเร็ว และ
สามารถเตรียมร่างปาฐกถาให้ล่วงหน้าได้ตั้งแต่ช่วงกลางเดือน
กันยายน ทำให้มูลนิธิสามารถทำตามขอบที่ตั้งเดิม คือ จัดพิมพ์
ปาฐกถา มอบให้ผู้สนใจได้ในวันที่ 14 ตุลาคม ขอชื่นชม

เนื้อหาสาระของปาฐกถานี้ ตอบโจทย์ได้อย่างตรง
ประเด็น แยกแยะเป็นข้อๆ พร้อมบอกแนวทางที่ควรทำต่อไป
ในอนาคต โดยชี้ประเด็นสำคัญไว้อย่างเป็นรูปธรรม สะท้อน
ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า และสามารถ
นำเสนอได้อย่างกระชับ ชัดเจน และทรงพลัง สะท้อน
คุณสมบัติของบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากออกซ์ฟอร์ด
ออกมาได้อย่างเต็มภาคภูมิ

ขอคาราวะ

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

ประธานมูลนิธิ 14 ตุลา

สารบัญ

คำนำ.....	3
ปาฐกถา 14 ตุลา เรื่อง 14 ตุลา 16 ปลดปล่อยพลังสร้างสรรค์สังคมไทยได้แค่ไหน คนรุ่น 14 ตุลา และคนรุ่นปัจจุบัน : ความเหมือน ในความต่าง และ ความต่างในความเหมือน.....	11
ประวัติพิธีรัฐ วัชรสินธุ.....	41

ปาฐกถา 14 ตุลา :

14 ตุลา 16

ปลดปล่อยพลังสร้างสรรค์สังคมไทยได้แค่ไหน

คนรุ่น 14 ตุลา และคนรุ่นปัจจุบัน :

ความเหมือนในความต่าง และ

ความต่างในความเหมือน

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านครับ

การได้รับโจทย์ให้พูดถึงเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีต เป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับผมเสมอ โดยเฉพาะเหตุการณ์ 14 ตุลา ที่ล่วงผ่านมาแล้วถึง 49 ปี

ความทำนายที่ผมพูดถึงนี้ ไม่ใช่เพียงเพราะผมไม่ได้เป็นคนที่อยู่ร่วมสมัย จึงไม่ใช่ประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์มากับตา หรือ ได้ยินมากับหู จนเล่าต่อได้อย่างแม่นยำมั่นใจ

แต่ความทำนายที่ผมพูดถึงนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเหตุการณ์ 14 ตุลา เป็นเหตุการณ์ทางการเมืองที่ถูกตีความอย่างแตกต่างกันหลากหลายโดยคนแต่ละกลุ่ม

จากการพูดคุยกับหลายคนเกี่ยวกับเหตุการณ์ 14 ตุลา อาจสรุปได้ว่า โดยรวมแล้ว ระหว่างคนที่เกิดก่อนผมกับคนที่เกิดหลังผม มักมีมุมมองต่อเหตุการณ์ 14 ตุลา แตกต่างกัน

ในมุมหนึ่ง เหตุการณ์ 14 ตุลา มักถูกมองโดยคนรุ่นก่อน ว่าเป็น “ชัยชนะที่ยิ่งใหญ่” ของประชาชน ที่สร้างคุณูปการให้กับการเมืองไทยและคนในรุ่นถัดไป

ในเมื่อ 14 ตุลา นับเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองไม่กี่ครั้ง ที่การลุกฮือของประชาชนจบลงที่ความสำเร็จในการปิดฉากรัฐบาลเผด็จการที่ครองอำนาจมากกว่า 10 ปี

ในเมื่อ 14 ตุลา นับเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองไม่กี่ครั้ง ที่สามารถหลอมรวมประชาชนจากหลากหลายกลุ่ม หลากหลายวัย เพื่อขับเคลื่อนด้วยเป้าหมายที่มีร่วมกัน

และในเมื่อ 14 ตุลา นับเป็นเหตุการณ์ทางการเมืองครั้งสำคัญ ที่นำไปสู่การร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่มีเนื้อหาที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุดฉบับหนึ่ง เท่าที่เคยมีมา ณ เวลานั้น

แต่ในอีกมุมหนึ่ง เหตุการณ์ 14 ตุลา มักถูกมองโดยคนรุ่นหลังผม ว่าเป็น “ชัยชนะที่ลวงตา” ที่ไม่สามารถนำไปสู่ประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

เพราะแม้ 14 ตุลา ได้กำจัดระบอบที่เรียกว่า “3 ทหารราช” ถนอม-ประภาส-ฉนวน ออกไป แต่ก็ไม่ได้กำจัด

อิทธิพลของกองทัพที่ยังคงมีเหนือพลเรือนและการเข้ามา
แทรกแซงการเมือง

เพราะแม้ 14 ตุลา ทำให้ประเทศได้รัฐธรรมนูญ
ฉบับใหม่ที่นักวิชาการจำนวนหนึ่งยกให้เป็นฉบับที่มีเนื้อหา
เป็นประชาธิปไตย แต่รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็มีอายุได้
เพียง 2 ปี

เพราะแม้ 14 ตุลา ทำให้สิทธิเสรีภาพของประชาชน
เบ่งบาน แต่ความรุนแรงจากเหตุการณ์ 6 ตุลา 3 ปีหลังจากนั้น
ก็เป็นเสมือนการล้างไพ่ประชาธิปไตยไทยให้ถอยไปอยู่จุดเดิม
หรือแย่กว่าเดิมด้วยซ้ำ

14 ตุลา จึงอาจเป็น “ชัยชนะที่ยิ่งใหญ่” ของคน
รุ่นหนึ่ง แต่เป็นเพียง “ชัยชนะที่ลวงตา” ในสายตาของ
คนอีกรุ่น

ความจริงแล้ว การที่คนแต่ละรุ่นมีความคิดเห็น
ที่แตกต่างกัน – ไม่ว่าจะป็นมุมมองต่อเหตุการณ์ต่างๆ
ในประวัติศาสตร์ หรือ ค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือ – เป็นเรื่อง
ที่ไม่น่าแปลกใจนัก โดยเฉพาะในบริบทของโลก ณ ปัจจุบัน

ยิ่งโลกหมุนเร็วเท่าไร ประสบการณ์ของคนแต่ละ
รุ่นก็จะยิ่งแตกต่างและห่างเหินกันมากขึ้นเท่านั้น รวากับว่า
พวกเขาเติบโตมาในโลกคนละใบ ใช้ชีวิตในคนละห้วงเวลา พุด
กันคนละภาษา แต่กลับต้องมาอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน

หากเราอยากทำความเข้าใจความคิดของคนแต่ละรุ่น เพื่อเข้าใจว่าทำไมคนแต่ละรุ่น จึงให้คุณค่าต่อเหตุการณ์เดียวกัน ด้วยสายตาที่ต่างกัน เราอาจต้องเริ่มต้นด้วยการลองจินตนาการถึง “โลก” ที่คนแต่ละรุ่นนั้น เกิดและเติบโตขึ้นมา

อย่างเช่น หากเราอยากเข้าใจว่าทำไมคนแต่ละรุ่นถึงมองเหตุการณ์ 14 ตุลา ต่างกัน เราต้องเริ่มต้น ด้วยการเปรียบเทียบดู ว่าคนรุ่นใหม่ในยุค 14 ตุลา (หรือคนที่เกิดระหว่างปี 2492-2502) กับ คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน (หรือคนที่เกิดระหว่างปี 2541-2551) เติบโตขึ้นมาในประเทศไทยที่มีหน้าตาเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

หากมองในมิติการเมือง ประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่ 2 ยุค อาจไม่ต่างกันมากนัก

คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา เติบโตมากับระบอบเผด็จการทหารที่ปกครองประเทศยาวนานมากกว่าทศวรรษ ตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ต่อเนื่องถึง จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นยุคที่แม้การเมืองจะมีเสถียรภาพ แต่เป็นเสถียรภาพที่ประชาชนไร้สิ้นเสรีภาพ ผู้นำมีอำนาจเบ็ดเสร็จตามมาตรา 17 จะออกคำสั่งอะไรก็ได้ตามที่เห็นสมควร จนนำไปสู่การออกคำสั่งประหารชีวิตประชาชนถึง 76 คน จำคุก 113 คน ครอบคลุมตั้งแต่คนที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดอาญา (เช่น ข้าราชการ ลักทรัพย์) ไปจนถึงผู้เห็นต่างทางการเมืองที่ออกมาเคลื่อนไหวเพียงแจกใบปลิว

คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน ก็เติบโตมาในยุคที่พวกเขาแทบไม่ได้สัมผัสประชาธิปไตยเต็มใบ แต่ต้องอาศัยอยู่ภายใต้การบริหารของนายกฯที่มาจากพรรครัฐประหารมาเกือบทศวรรษ แม้ประเทศจะกลับมามีวงจรของการเลือกตั้ง แต่ “ระบอบประยุทธ์” ที่ปกครองประเทศอยู่ตอนนี้ ได้แปลงจากเผด็จการทหารที่ครองอำนาจด้วยกองกำลัง มาเป็น “เผด็จการอำพราง” ที่ซบตัวผ่านการเลือกตั้ง และควบคุมประเทศอย่างเบ็ดเสร็จผ่านกลไกสืบทอดอำนาจ ไม่ว่าจะ เป็น ส.ว. 250 คน ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ หรือ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

แต่หากเราเขยิบมามองในมิติอื่น เราอาจเห็นความแตกต่างมากขึ้นระหว่างประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่ใน 2 ยุคสมัย

ในส่วนของมิติเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อโอกาสทางการงาน

คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา เติบโตในประเทศไทยที่เศรษฐกิจจรุดหน้า GDP โตกว่า 8 เปอร์เซ็นต์ต่อปี มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก เกิดการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานมหาศาล พร้อมกับความเจริญที่ขยายออกไปนอกกรุงเทพฯ แม้ทั้งหมดจะเป็นตัวเลขทางเศรษฐกิจที่เติบโตในภาพรวมมากกว่าการกระจายรายได้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ในทางกลับกัน คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน ต้องเริ่มทำงานหรือเตรียมหางานในยุคที่เศรษฐกิจเติบโตอย่างฝืดเคือง และเติบโตอย่างกระจุก GDP ไทยโตไม่ถึง 5 เปอร์เซ็นต์มาเกือบ 10 ปี แถมถูกตอกย้ำด้วยวิกฤติโรคระบาดที่รุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งของโลกอย่างโควิด-19 ที่ส่งผลให้เศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่อง และประชาชนตกอยู่ในสภาวะว่างงานหรือเสมือนว่างงานหลายล้านคน

ในส่วนของมาตรการต่างประเทศ ซึ่งส่งผลต่อความคิดเรื่อง “ชาติ”

คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา เติบโตมาท่ามกลางสงครามเย็น ที่อาจทำให้หลายคนมีความเป็นชาตินิยมสูง และมองต่างประเทศด้วยสายตา “หวาดระแวง” ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา ที่มีอิทธิพลสูงมากเหนือรัฐบาลไทย สามารถเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยเพื่อทำสงครามกับประเทศอื่นในภูมิภาค หรือ ขณะเดียวกัน การขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ก็สร้างความหวาดหวั่นแก่บางกลุ่ม จนเกิดการปลุกฝังแนวคิดที่ทำให้ประชาชนมองคอมมิวนิสต์เป็นความคิดที่อันตรายและต้องกำจัด

ในทางกลับกัน คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน เติบโตมาท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งทำให้เส้นแบ่งพรมแดนระหว่างประเทศจางลง จนทำให้หลายคนมองประเทศที่

พัฒนาแล้วเป็นเสมือน “ตัวอย่าง” หรือ “ต้นแบบ” การพัฒนาที่ต้องการให้ประเทศไทยมุ่งไปสู่ ทำให้หลายคนมองตนเองเป็นพลเมืองโลกมากกว่าเป็นเพียงคนของชาติใดชาติหนึ่ง และทำให้หลายคนอยากเห็นการบริหารประเทศที่ยึดมาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับโดยต่างชาติ และมีที่ยืนในเวทีนานาชาติ

ในส่วนของมิติเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา มีทางเลือกในการติดตามข่าวสารอย่างจำกัด เพียงวิทยุ หนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ซึ่งไม่ได้มีทุกบ้าน ยังไม่นับว่าเนื้อหาแทบทั้งหมดถูกกำกับควบคุมโดยรัฐ ในขณะที่การเดินทางไปเปิดหูเปิดตาในต่างแดนยังเป็นอภิสิทธิ์ที่ถูกจำกัดไว้สำหรับคนส่วนน้อยในสังคมเท่านั้น

ในทางกลับกัน คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน มีทางเลือกในการติดตามข่าวสารจำนวนนับไม่ถ้วน การเติบโตของอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย ทำให้การเดินทางของข้อมูลใช้ความเร็วเพียงเสี้ยววินาที มีช่องทางให้ผู้คนทั่วโลกแสดงความคิดเห็นและพบปะกันผ่านโลกออนไลน์ โดยรัฐไม่อาจควบคุมจำกัดได้หมด

การมองเห็นถึงประสบการณ์ที่ต่างกันในแต่ละมิติระหว่างคนแต่ละรุ่น จะทำให้เราวิเคราะห์ชุดความคิดที่ต่างกันระหว่างคนแต่ละรุ่นได้ชัดขึ้น

ตัวอย่างหนึ่ง คือมุมมองที่ต่างกันต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยกับเศรษฐกิจที่เติบโต เพราะในขณะที่คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา เห็นเศรษฐกิจยังพอเติบโตได้ แม้ในช่วงที่ประเทศอยู่ใต้ระบอบเผด็จการทหาร แต่คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบันกลับต้องเผชิญกับเศรษฐกิจไทยที่สิ้นหวัง พร้อมกับการเมืองไทยที่ล้าหลัง

อีกตัวอย่างหนึ่ง คือมุมมองที่ต่างกันต่อความอยู่รอดของไทยท่ามกลางสถานการณ์โลก ในขณะที่คนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา อาจเห็นว่าการมีศูนย์รวมจิตใจที่ยึดเหนี่ยวผู้คนเข้าไว้ด้วยกันเป็นสิ่งจำเป็นท่ามกลางสงครามระหว่างมหาอำนาจ แต่คนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบันอาจเห็นว่าการปรับตัวให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลก เป็นสิ่งสำคัญกว่าต่อความอยู่รอดของประเทศ

การที่เราเติบโตมาในโลกที่ต่างกัน จึงมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ต่อการกำหนดมุมมองของเราที่มีต่อโลก หรือ ต่อเหตุการณ์ต่างๆ รวมถึงเหตุการณ์ 14 ตุลา

เพราะฉะนั้น

หากเรามองอย่างผิวเผิน เราอาจจะหลงคิดว่าการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยที่นำโดยคนรุ่นใหม่เมื่อ 49 ปีที่แล้ว กับการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยในที่นำโดยคนรุ่นใหม่ในวันนี้ มีความเหมือนกัน

หรือเราอาจจะหลงคิดว่าคนรุ่นใหม่ในวันนี้ได้รับแรงบันดาลใจบางส่วนมาจากคนรุ่นใหม่เมื่อ 49 ปีที่แล้ว

แต่หากเรามองลึกลงไป ด้วย “แว่นตา” ที่พยายามทำความเข้าใจถึงช่องว่างระหว่างสองรุ่น เราจะค้นพบว่าการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ในวันนี้ ไม่ได้ถอดแบบมาจากการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่เมื่อ 49 ปีที่แล้ว แต่มีตัวตน ลักษณะ และเป้าหมาย ของตนเองที่ชัดเจนและมีหลายส่วนที่แตกต่างออกไป

ในห้วงเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อของประชาธิปไตยไทย ซึ่งอยู่ท่ามกลางการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างระบบที่ล้าหลัง และสังคมที่ก้าวหน้า การถอดบทเรียนจาก 14 ตุลา เพื่อมาช่วยปลดปล่อยพลังให้กับสังคมไทย จึงต้องไม่ใช่การถอดบทเรียนที่พยายามชี้แนะให้คนรุ่นปัจจุบัน เดินตามสูตรของคนรุ่น 14 ตุลา แต่ต้องเป็นการถอดบทเรียนบนพื้นฐานของการเข้าใจ “ความเหมือนภายใต้ความต่าง” และ “ความต่างภายใต้ความเหมือน” ระหว่างยุค 14 ตุลา และ ยุคปัจจุบัน

หากจะเริ่มจากการพูดถึง “จุดร่วม” หรือ “ความเหมือนภายใต้ความต่าง” ปฏิเสธไม่ได้ ว่าเป้าหมายและความตั้งใจของคนยุค 14 ตุลา มีหลายส่วนที่สอดคล้องกับความฝันของคนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน แต่ยังไม่สำเร็จถึงฝั่ง และยังต้องอาศัยพลังและเจตจำนงของคนทั้ง 2 รุ่น ในการร่วมกันขับเคลื่อนต่อไป

เป้าหมายที่ 1 คือ การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เป็นประชาธิปไตย

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย นับเป็นหนึ่งในข้อเสนอหลักของประชาชนที่ออกมาเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ 14 ตุลา

แม้รัฐธรรมนูญ 2517 จะเป็นฉบับที่ได้รับการยอมรับว่ามีเนื้อหาที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุดฉบับหนึ่งจาก 9 ฉบับก่อนหน้านั้น หรือจากบรรดา 20 ฉบับที่ประเทศไทยเราเคยมีมาทั้งหมด แต่รัฐธรรมนูญ 2517 ก็มีอายุได้เพียง 2 ปีก่อนจะถูกฉีกโดยคณะรัฐประหารในปี 2519

ตัดภาพมาที่ปัจจุบัน ประเทศไทยก็ยังคงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ในรูปแบบของรัฐธรรมนูญ 2560 ที่ถูกเขียนโดยคณะรัฐประหาร มีวัตถุประสงค์ในการสืบทอดอำนาจคณะรัฐประหาร และประกอบไปด้วยเนื้อหาที่ขัดกับหลักประชาธิปไตยสากล

ด้วยเหตุนี้ ทางออกจากวิกฤติการเมืองในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องอาศัยการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาแทนที่รัฐธรรมนูญฉบับ 2560 แต่หากเราต้องการให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ ลงหลักปักฐานประชาธิปไตยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนกว่ารัฐธรรมนูญ 2517 หลัง 14 ตุลา เราจำเป็นต้องมีทั้ง กระบวนการจัดทำ และ เนื้อหาของรัฐธรรมนูญ ที่มี

ความก้าวหน้าขึ้นกว่าเมื่อ 40 กว่าปีก่อน

ในเชิงกระบวนการจัดทำ หากเราต้องการให้ประชาชนรู้สึกหวงแหน รู้สึกเป็น “เจ้าของ” และรู้สึกอยากปกป้องรักษา รัฐธรรมนูญเอาไว้ เราจำเป็นต้องสร้างกระบวนการที่ทำให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการร่างรัฐธรรมนูญ และทำให้ประชาชนเห็นว่าการคงอยู่ของรัฐธรรมนูญเกี่ยวข้องกับอย่างแนบแน่นกับสิทธิเสรีภาพและคุณภาพชีวิตของพวกเขา

เราต้องยอมรับว่าแม้การร่างรัฐธรรมนูญ 2517 เป็นการร่างผ่านกระบวนการ “สภาสนามม้า” หรือ “สมัชชาแห่งชาติ พ.ศ. 2516” ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้รัฐบาลของ สัญญาธรรมศักดิ์ ที่มีเจตจำนงในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้เป็นประชาธิปไตย แต่ 299 คน ที่มาทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติในการร่างรัฐธรรมนูญ ก็ยังมีสถานะที่มาจากการคัดเลือกโดย 2,347 คน ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทาน ซึ่งนักวิชาการหลายคนได้วิเคราะห์ ว่าหมิ่นเหม่ที่จะผิดไปจากหลักปฏิบัติของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ที่พระมหากษัตริย์ไม่ควรใช้อำนาจทางการเมือง

การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ณ เวลานี้ จึงไม่ควร

ถอดแบบมาจาก “สภาสนามม่า” เมื่อ 40 กว่าปีก่อน แต่ควรเป็นการร่างรัฐธรรมนูญที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ผ่านการมี สภาร่างรัฐธรรมนูญ ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และที่ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ปลอดภัยในการรวบรวมความเห็นและความฝันของทุกชุดความคิด

ในเชิงเนื้อหา หากเราต้องการป้องกันไม่ให้รัฐธรรมนูญถูกฉีกได้ง่ายในอนาคต การมีรัฐธรรมนูญอย่างฉบับ 2517 ที่พยายามออกแบบสถาบันทางการเมืองให้มีความชอบธรรมทางประชาธิปไตย จึงไม่เพียงพอ แต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่จำเป็นต้องเขียนเข้าไปด้วยถึงเนื้อหาที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการทำรัฐประหารและฉีกรัฐธรรมนูญได้อย่างง่ายดายในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการต่อต้านรัฐประหาร การเพิ่มสิทธิและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการไม่ทำตามคำสั่งของผู้ก่อรัฐประหาร การปิดช่องไม่ให้ศาลหรือสถาบันทางการเมืองใดๆ รั้งรองการทำรัฐประหาร รวมถึงการปิดช่องการนิรโทษกรรมผู้ก่อรัฐประหาร แต่เปิดช่องให้ประชาชนดำเนินคดีต่อคณะรัฐประหารได้โดยปราศจากอายุความ

การมีรัฐธรรมนูญที่มีเนื้อหาที่เป็นประชาธิปไตย และมีกลไกป้องกันการถูกฉีก จึงเป็นภารกิจที่คนรุ่น 14 ตุลา ยังทำไม่สำเร็จ แต่เป็นสิ่งที่คนทุกรุ่นคงอยากเห็นความสำเร็จในอนาคตอันใกล้

เป้าหมายที่ 2 คือ สร้างประชาธิปไตยที่ไปไกลกว่า
ตัว “ผู้นำ”

แน่นอน ว่าประชาธิปไตยจะก่อร่างสร้างฐานได้
จำเป็นต้องมี “ผู้นำ” ที่เป็นประชาธิปไตยทั้ง “เปลือกนอก”
และ “เนื้อใน” กล่าวคือขึ้นสู่อำนาจด้วยกลไกประชาธิปไตย
และปฏิบัติหน้าที่โดยมีค่านิยมประชาธิปไตยกำกับ

แต่ประชาธิปไตยจะเติบโตเข้มแข็งได้ จำเป็นต้อง
มี “โครงสร้าง” และ “วัฒนธรรม” ที่หล่อเลี้ยงค่านิยม
ประชาธิปไตย ในทุกอณูของสังคม

การขับไล่ ถนอม-ประภาส-ณรงค์ ออกจากการเมือง
ไทย อาจทำให้ประเทศได้หลุดพ้นจากผู้นำเผด็จการที่สืบทอด
มาจากคณะรัฐประหาร แต่เหตุการณ์ 14 ตุลา ไม่ได้ประสบความสำเร็จ
ในการกำจัดวัฒนธรรมหรือแนวคิดที่ยังคงมี
ความลังเลในการ “ไว้วางใจประชาชน” ทั้งหมด โดยบทบาท
ในการกำหนดอนาคต มิได้ถูกโอนถ่ายมาอยู่ในมือของ
ประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ แต่ยังคงอยู่ในมือของกลุ่มธุรกิจ
และเทคโนโลยีเป็นหลัก

เมื่อพวกเขาเริ่มสังเกตว่าข้อเรียกร้องหลายอย่างของ
กลุ่มนักศึกษา รวมถึงชวนา-กรรมกร อาจ “ไปไกล” เกิน
ธงหรือทิศทางการปฏิรูปประเทศที่พวกเขาอยากเห็น จึงไม่
น่าแปลกใจที่คล้อยหลังไม่ถึง 3 ปี ยุคประชาธิปไตยแบ่งบาน

ก็เหมือนจะถึงจุดสิ้นสุด เมื่อกลุ่มชนชั้นนำที่เคยสนับสนุน
นักศึกษาในเหตุการณ์ 14 ตุลา เริ่มแสดงท่าทีไม่เป็นมิตร
ต่อข้อเสนอที่พวกเขา mong ว่ามีลักษณะเชิง “สังคมนิยม”
ท่ามกลางห้วงเวลาที่ประเทศไทยตกอยู่ในความหวาดกลัว
ระบอบคอมมิวนิสต์ที่กำลังมีชัยในประเทศเพื่อนบ้าน จน
ทำให้สังคมนิยมบางส่วนเลือกนึ่งเฉยต่อการกดปราบใดๆ ที่เกิด
ขึ้นกับกลุ่มนักศึกษา

ดังนั้น แม้ 14 ตุลา จะเป็นหมุดหมายสำคัญของ
ประวัติศาสตร์การเมืองไทย ที่ภาคประชาชนรวมตัวแสดง
พลังเรียกร้องการเปลี่ยนแปลง แต่บทเรียนหนึ่งที่เราได้ คือ
ความตื่นตัวหรือการต่อสู้ของประชาชน ไม่ได้นำไปสู่ชัยชนะ
ที่ยั่งยืนของประชาธิปไตยเสมอไป

ตราบไคที่เรายังไม่สร้าง “วัฒนธรรม” ประชาธิปไตย
ให้แข็งแรง พร้อมโอบรับความเห็นต่างทางการเมือง และ
ปราศจากการแทรกซึมของอำนาจนิยมในทุกพื้นที่ของสังคม

ตราบไคที่เราไม่มุ่งสร้าง “ระบบ” ที่เป็นธรรม ไว้ใจ
ประชาชน และยังให้ความสำคัญกับบาง “บุคคล” หรือบาง
กลุ่มบุคคลอย่างล้นเกิน ทั้งในเชิงเกลียดกลัวหรือรักคลั่ง

ประเทศไทยก็อาจมีวันที่เราเผลอหวนกลับไปหา
กลไกหรือวิธีการที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เพียงเพื่อสนอง
เป้าหมายระยะสั้น โดยลืมคำนึงถึงผลกระทบต่อระบบ

การเมืองระยะยาว

หากเราถอดบทเรียนดังกล่าวมาใช้กับสถานการณ์ปัจจุบัน ภารกิจในการสร้างประชาธิปไตย จึงไม่สำเร็จได้จากการเพียงการที่ พล.อ. ประยุทธ์ ออกจากตำแหน่ง แต่เราจำเป็นต้องรู้ “ระบอบประยุทธ์” หรือ สกัดกั้นการรักษาอำนาจของ “ประยุทธ์” คนอื่นๆ ที่แทรกซึมอยู่ในคณะรัฐมนตรีในสภา ในสถาบันทางการเมือง ในระบบราชการ หรือ ในสถานศึกษา และมีส่วนสำคัญในการฉุดรั้งการพัฒนาโครงสร้างและวัฒนธรรมที่อยู่บนฐานของการไว้วางใจประชาชน

เป้าหมายที่ 3 คือ การปฏิรูปกองทัพให้เป็นของประชาชน

คงไม่มีใครปฏิเสธ ว่านักศึกษาที่ออกมาเคลื่อนไหวเมื่อ 49 ปีที่แล้ว มีความประสงค์จะเอาเผด็จการทหารออกจากการเมือง

แต่หลังเหตุการณ์ 14 ตุลา ทุกคนทราบดีว่าประเทศเราเพียงหลุดพ้นจากระบอบการเมืองที่ “ถนอม-ประภาส-ณรงค์” เป็นใหญ่ แต่มิได้หลุดพ้นจากระบอบการเมืองที่กองทัพเป็นใหญ่ ดังปรากฏหลักฐานเป็นการรัฐประหารอีกหลายครั้งต่อจากนั้นที่สำเร็จ

สาเหตุส่วนหนึ่งเป็นเพราะประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ ในการปฏิรูปกองทัพให้อยู่ภายใต้รัฐบาล

พลเรือนอย่างเต็มรูปแบบ เมื่อประกอบกับการที่คณะกรรมการผู้ยึดอำนาจประชาชนไม่เคยมีราคาที่ต้องจ่ายเพราะพวกเขารอดได้เสมอด้วยการนิรโทษกรรมตัวเอง ประเทศเราจึงยังคงอยู่ในวังวนที่เมื่อวันหนึ่งการเมืองพลิกผันและอยู่ในสถานการณ์วิกฤต กองทัพก็ไม่เคยหวาดกลัวที่จะกลับมาเล่นบทเดิมอันคุ้นเคย ผ่านวาทกรรม “รักษาความสงบคืนความสุข ปราบโอง ปกป้องสถาบัน”

แต่นอกจากการวางกลไกเพื่อป้องกันรัฐประหาร หากเราต้องการให้กองทัพเลิกบ่อนเซาะประชาธิปไตย และพลิกมาเป็นสถาบันที่พร้อมรักษาประชาธิปไตย เราจำเป็นต้องปฏิรูปกองทัพ ให้เป็นกองทัพที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะกองทัพมีอิทธิพลต่อการเมืองไทยมาโดยตลอด แม้ในช่วงที่ประเทศไม่ได้อยู่ภายใต้คณะรัฐประหาร

หนึ่ง กองทัพต้องถูกประชาชนตรวจสอบได้อย่างเข้มข้นขึ้น ผ่านการสร้างกลไกผู้ตรวจการกองทัพ (Military Ombudsman) หรือตัวแทนพลเรือนที่เป็นอิสระจากกองทัพ และยึดโยงกับสภาผู้แทนราษฎร ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลทุกส่วนของกองทัพ เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจและงบประมาณของกองทัพ เหมือนกับกลไกที่ปัจจุบันถูกใช้ในประเทศเยอรมนีและแคนาดา

สอง กองทัพต้องโปร่งใสต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการลดการใช้ข้ออ้างเรื่อง “ความมั่นคง” มาปกปิดงบประมาณบางส่วนให้เป็นงบลับ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของธุรกิจกองทัพที่ปัจจุบันอยู่นอกสายตากระบวนการงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด หรือ ไม่ว่าจะเป็นการเปิดพื้นที่ให้ผู้ตรวจการอิสระจากภาคประชาชนเข้ามาตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

สาม กองทัพต้องแยกขาดจากการเมืองและอยู่ภายใต้รัฐบาลพลเรือน ผ่านการออกข้อกำหนดที่ตัดสิทธิ นายทหารที่เพิ่งปลดจากกองทัพไม่ถึงจำนวนปีที่ตั้งไว้มิให้เข้ามารับตำแหน่งรัฐมนตรีในกระทรวงกลาโหม รวมไปถึง การลดอำนาจ-บทบาท และการเพิ่มตัวแทนจากภาคพลเรือน ในสภากลาโหม

สี่ กองทัพต้องมีความเป็นมืออาชีพและเท่าทันโลก ผ่านการลดขนาดกองทัพที่เกินความจำเป็น การตัดจำนวน นายพลที่ล้นเพื่อ การยกเลิกการบังคับเกณฑ์ทหาร การปฏิรูป การศึกษาทหารเพื่อเพิ่มสัดส่วนเวลาในมหาวิทยาลัยพลเรือน หรือ การเพิ่มความเชี่ยวชาญที่จำเป็นมากขึ้นในโลกยุคใหม่ เช่น ความเข้าใจทางเทคโนโลยีด้านการทหาร หรือ ทักษะ การเจรจา

ห้า กองทัพต้องไม่ถืออภิสิทธิ์เหนือพลเรือน ไม่ว่าจะ
เป็นสวัสดิการค่าตอบแทนหมางายแทนรถประจำตำแหน่ง
หรือ สิทธิในการนั่งในบอร์ดรัฐวิสาหกิจ ซึ่งล้วนเกิดจาก
ระเบียบราชการที่ไปเทียบลำดับอาวุโสของนายพล 1,000 คน
ให้เท่ากับอธิบดีกรมต่างๆ ที่มีไม่ถึง 10 คนต่อกระทรวง หรือ
ไม่ว่าจะเป็นการขยายขอบเขตของศาลทหารที่ทำให้ทหารที่
กระทำความผิดเดียวกับที่บัญญัติไว้ในกฎหมายซึ่งบังคับใช้
กับประชาชนทั่วไปต้องขึ้นศาลต่างกัน และบางครั้งถูกตัดสิน
ด้วยมาตรฐานที่แตกต่างกัน

ผ่านมา 90 ปีหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เรา
ยังคงต้องอยู่ในประเทศที่หวาดระแวงถึงการมีรัฐประหาร
ประเทศที่พอจะวิเคราะห์หอนาคตการเมืองก็ถูกบีบให้ต้อง
สนใจว่าใครจะมาเป็น ผบ.ทบ.

หากเราต้องการมีประชาธิปไตยที่ปกติและเป็นที่ยอมรับของสากล ภารกิจปฏิรูปกองทัพจึงเป็นสิ่งจำเป็น

เป้าหมายที่ 4 คือ ทลายการผูกขาดและระบอบ
อุปถัมภ์ ทหารการเมืองและทางเศรษฐกิจ

ในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา ไม่เกินจริงเลย
หากจะกล่าวว่า ประเทศไทย ทั้งโครงสร้างทางการเมือง
และโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ตกอยู่ในกำมือของเครือข่าย
“3 นายทหาร”

ในส่วนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การที่รัฐมุ่งเปลี่ยนสังคมไทยไปเป็นสังคมอุตสาหกรรมและการเกษตรที่ผลิตเพื่อขาย มาควบคู่กับปัญหาความเหลื่อมล้ำที่เพิ่มสูงขึ้น ชาวนาที่ยากจนไม่มีที่ดินทำกินและต้องเช่าจากนายทุน แรงงานได้รับค่าจ้างต่ำ ขณะที่กลุ่มธุรกิจใดที่อยากรอดจากการแข่งขันหรือได้รับความคุ้มครอง ก็ต้องผูกมิตรกับบรรดานายทหาร ด้วยการเอาชื่อนายทหารไปนั่งเป็นบอร์ดในบริษัท เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีข้อมูลว่าช่วงปี 2506-2516 ถนนม-ประภาส-ณรงค์ เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนมากถึง 137 แห่ง โดยเฉพาะประภาส ที่เป็นกรรมการในบอร์ดธนาคาร ถึง 5 แห่ง

ในส่วนโครงสร้างทางการเมือง นอกเหนือจากการรวบอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จไว้ที่นายฯผ่านมาตรา 17 ในธรรมนูญการปกครอง ที่ให้อำนาจนายฯ ออกคำสั่งอะไรก็ได้ ซึ่งไม่ต่างจากมาตรา 44 ของ พล.อ.ประยุทธ์ เมื่อครั้งเป็นหัวหน้าคณะรัฐประหาร แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ยังเรียกได้ว่าเป็นแผนของส่วนกลาง ขับเคลื่อนโดยส่วนกลาง เพื่อตอบสนองเป้าหมายของส่วนกลางเป็นหลัก โดยขาดกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนและการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเพียงพอ

แม้ประเทศไทยในวันนี้เดินทางมาไกลจากวันนั้น แต่การผูกขาดทางเศรษฐกิจ และการรวมศูนย์อำนาจในการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง เป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขให้เป็นที่น่าพึงพอใจ

ในทางเศรษฐกิจ เรายังมีนายทหารนั่งอยู่ในบอร์ดรัฐวิสาหกิจจำนวนมาก ซึ่งสร้างข้อก้ำกึ่งถึงความเหมาะสมของประสิทธิภาพเขาต่อการบริหารองค์กรต่างๆ โดยที่น่าสนใจคือหลังรัฐประหาร 2557 มีการแต่งตั้งทหารหรืออดีตทหารเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจสูงถึง 18 เปอร์เซ็นต์ ขณะเดียวกัน อิทธิพลของทุนใหญ่ก็ยังคงปรากฏให้เห็น อย่างเช่นกรณีควบรวม “ทรู-ดีแทค” ที่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการขาดประสิทธิภาพของกลไกที่ถูกออกแบบมาเพื่อป้องกันการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า

ในทางการเมือง การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นก็ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควร ทั้งในเชิงภารกิจ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถทำทุกอย่างเพื่อพัฒนาพื้นที่ในความรับผิดชอบของตัวเองได้อย่างสบายใจ โดยไร้ข้อกังวลว่าจะไปทับซ้อนกับส่วนกลาง และ ในเชิงงบประมาณ ที่งบประมาณสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ที่เพียง 29 เปอร์เซ็นต์ ต่ำกว่าเป้า 35 เปอร์เซ็นต์ที่เคยตั้งไว้เมื่อ 20 ปีก่อน

การวางโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มุ่งให้เกิดการแข่งขันโดยปราศจากระบบอุปถัมภ์ และการวางโครงสร้างทางการเมืองที่มุ่งกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น จึงเป็นภารกิจที่ยังไม่เสร็จและต้องสานต่อในยุคปัจจุบัน

4 เป้าหมายดังกล่าวที่ผมพูดถึง - กล่าวคือ (1) การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่เป็นประชาธิปไตย (2) การสร้างประชาธิปไตยที่ไปไกลกว่าตัว “ผู้นำ” (3) การปฏิรูปกองทัพให้เป็นของประชาชน และ (4) การทลายการผูกขาดและระบอบอุปถัมภ์ทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ - จึงเป็นเสมือน “ความเหมือนภายใต้ความต่าง” ระหว่างคนรุ่นใหม่ยุค 14 ตุลา และคนรุ่นใหม่ยุคปัจจุบัน

แต่แม้เป้าหมายเหล่านี้ เป็นภารกิจที่คน 2 รุ่น มีร่วมกัน และเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยพลังของคน 2 รุ่น ในการร่วมกันขับเคลื่อนให้สำเร็จ แต่ถึงอย่างไร เราต้องเดินทางโดยไม่มีมองข้ามถึง “ความต่างภายใต้ความเหมือน” ของคน 2 รุ่น เพื่อทำความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น และเพื่อให้สังคมที่เราพยายามสร้าง เป็นสังคมที่โอบรับความฝันของคนรุ่นใหม่ทุกยุคสมัยได้อย่างแท้จริง

ความต่างที่ 1 คือ การตีความหรือมุมมองต่อค่านิยม “ชาติ ศาสน์ กษัตริย์”

ในขณะที่ “ชาติ ศาสน์ กษัตริย์” อาจจะถูกมองว่าเป็น 3 คำ ที่หลอมรวมนักศึกษาและประชาชนที่ร่วมกันเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ 14 ตุลา – ดังที่ปรากฏเห็นทั้งการร้องเพลงชาติ การร่วมสวดมนต์ หรือ การชูพระบรมฉายาลักษณ์ในกลุ่มผู้ชุมนุม – “ชาติ ศาสน์ กษัตริย์” กลับเป็น 3 คำ ที่ถูกตั้งคำถามอย่างแพร่หลายจากคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน ถึงความเชื่อมโยงของ 3 สถาบันหลักกับโลกสมัยใหม่

ในส่วนของ “ชาติ” เทคโนโลยีและสื่อโซเชียลทำให้เส้นแบ่งพรมแดนระหว่างประเทศจางลงและการเข้าถึงสังคมนานาชาติง่ายขึ้น ซึ่งทำให้คนรุ่นใหม่จำนวนมากหันมาตั้งคำถามถึงความสำคัญของ ‘ชาติ’ และนิยามตัวเองว่าเป็น ‘พลเมืองโลก’ (global citizen) มากกว่าคนของชาติใดชาติหนึ่ง อย่างที่เห็นในปรากฏการณ์ย้ายประเทศ และในความตื่นตัวของคนรุ่นใหม่ต่อข่าวสารต่างประเทศที่กระทบอุดมการณ์ของพวกเขา (เช่น การทำรัฐประหารที่เมียนมา)

ในส่วนของ “ศาสนา” รูปแบบการใช้ชีวิตในโลกสมัยใหม่ ซึ่งขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าขึ้นอย่างก้าวกระโดด ทำให้ศาสนาในฐานะที่พึ่งทางจิตใจหรือแสงนำทางด้านศีลธรรม อาจมีบทบาทน้อยลงสำหรับคนรุ่นใหม่ในหลายส่วน กระแสนี้ในประเทศไทยก็มีความสอดคล้องกับกระแสทั่วโลกที่จำนวนคนที่ไม่นับถือศาสนา

ในปัจจุบันมีมากกว่า 1,000 ล้านคน สูงกว่าจำนวน พุทธศาสนิกชนเสียอีก

ในส่วนของ “กษัตริย์” การเคลื่อนไหวเพื่อ ประชาธิปไตยของคนรุ่นใหม่ ที่มียึดอยู่บนพื้นฐานของ หลักการว่าคนทุกคนเป็น ‘คนเท่ากัน’ เกิดมามีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์เท่ากัน ได้รับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เท่ากัน และต้องเสมอภาคกันตามกฎหมาย ทำให้พวกเขา เริ่มตั้งคำถามว่าควรวางตำแหน่งแห่งที่ของสถาบัน พระมหากษัตริย์อย่างไรให้สามารถสอดคล้องกับหลัก ประชาธิปไตยที่เขายึดถือ

ความต่างที่ 2 คือ มุมมองต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ในฐานะสถาบันทางการเมือง

สำหรับคนรุ่นใหม่ในยุค 14 ตุลา สถาบัน พระมหากษัตริย์ ถูกต้อนรับหรือถูกคาดหวังโดยหลายกลุ่ม ให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการคลี่คลายวิกฤตทางการเมือง

ไม่ว่าจะเป็นบทบาทพระราชทานสัมภาษณ์ของพระบรม วงศานุวงศ์ท่านหนึ่ง ที่ออกมาทรงตำหนิการล่าสัตว์และ การใช้ทรัพยากรรัฐอย่างผิดวัตถุประสงค์ในเหตุการณ์ทุ่งใหญ่นเรศวร หรือ ไม่ว่าจะเป็นความพยายามของแกนนำนักศึกษา ในการเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 เพื่อ กราบบังคมทูลข้อตกลงที่เสนอต่อรัฐบาลและขอพระราชทาน

คำปรึกษาตั้งแต่ก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลา

ยิ่งไปกว่านั้น หลังเหตุการณ์ 14 ตุลา แกนนำนักศึกษาบางคน เคยกล่าวเชิงยอมรับว่าชัยชนะจากการต่อสู้ครั้งนั้น ส่วนสำคัญเป็นเพราะ “การพึ่งพาพระบารมี” ที่หลายคนมองว่ามีส่วนเกี่ยวข้องต่อเนื่องมาถึงการดำเนินการของ “สภาสนามม้า” ในการร่างรัฐธรรมนูญ 2517 ซึ่งไม่ว่าจะจริงหรือไม่จริงแค่ไหน นับเป็นการนำสถาบันเข้ามาสู่พื้นที่ทางการเมือง และเป็นจุดเริ่มต้นอันสำคัญในการเพิ่มความเคารพศรัทธาของประชาชนที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จนหลายครั้งถูกบางฝ่ายฉวยใช้ผลประโยชน์จากความศรัทธานี้ เพื่อไปทำลายฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง อย่างเช่น การยึดยึดข้อหาล้มเจ้า เป็นต้น

แต่สำหรับคนรุ่นใหม่ปัจจุบัน แม้พวกเขาจะมีจุดประสงค์ในการปิดฉากรัฐบาลเผด็จการเช่นกัน แต่พวกเขาอาจคาดหวังให้สถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่เข้ามามีบทบาททางการเมืองในลักษณะเดียวกับในเหตุการณ์ 14 ตุลา แต่อยู่ในสถานะ “เหนือการเมือง” และ “ใต้รัฐธรรมนูญ” เพื่อสอดคล้องกับหลักสากลของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

“เหนือการเมือง” ที่แม้จะไม่เหนือความรับผิดชอบในการร่วมกันปกป้องระบอบประชาธิปไตย แต่ต้องอยู่เหนือ

การถูกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทางการเมือง นำมาใช้สร้างภาพชอบธรรมให้ตนเองเพื่อประโยชน์ทางการเมือง ผ่านการผูกขาดความจงรักภักดี หรือ การแอบอ้างชื่อเสียงของสถาบันฯ มาเป็นเกราะปกป้องปกปิดความผิดของตนเอง

“ได้รัฐธรรมนูญ” ที่แม้จะไม่ได้อยู่ใต้การบังคับบัญชาของใคร แต่ต้องอยู่ใต้หลักการประชาธิปไตยสากล ที่จำกัดอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน คຸ້ມครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความเห็น รับประกันเรื่องความโปร่งใสในการใช้งบประมาณรัฐ และคงไว้เพียงสถานะประมุขของรัฐที่เป็นสัญลักษณ์และศูนย์รวมจิตใจของชาติ

ความต่างที่ 3 คือ ความแนบเนียนขึ้นของเผด็จการ คงไม่มีใครกล้าปฏิเสธ ว่ารัฐบาลของจอมพลถนอม ที่ถูกนักศึกษาขับไล่ในช่วง 14 ตุลา เป็นรัฐบาลเผด็จการ

นอกจากจะเข้าสู่อำนาจผ่านการปฏิวัติยึดอำนาจตนเองใน พ.ศ. 2514 ที่นับเป็นการปิดประตูใส่กระบวนการเลือกตั้งตามวิถีประชาธิปไตย การบริหารประเทศที่เต็มไปด้วยการละเมิดสิทธิผู้เห็นต่าง การทุจริตคอร์รัปชัน และกระบวนการยุติธรรมแบบสองมาตรฐาน ยังทำให้แม้แต่ผู้ที่สนับสนุนรัฐบาลถนอมคงไม่กล้าปกป้องว่ารัฐบาลดังกล่าวมีความชอบธรรมใดๆ ในเชิงประชาธิปไตย

แต่พอตัดภาพมาที่ปัจจุบัน แม้การบริหารประเทศของรัฐบาลประยุทธ์ แทบเจอข้อครหาที่ไม่แตกต่างไปจากรัฐบาลก่อนมากนัก แต่ระบอบประยุทธ์ได้พยายามหยิบยกประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญในปี 2559 และ การเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 มา “พอกขาว” ให้อำนาจดำรงอยู่ในอำนาจของ พล.อ. ประยุทธ์

ถึงแม้เราทุกคนต่างทราบดีว่าประชามติ 2559 มีปัญหาเรื่องการไม่เปิดให้สองฝ่ายรณรงค์ได้อย่างเท่าเทียมกัน และผลการเลือกตั้ง 2562 ก็ถูกบิดเบือนหรือถูกครอบงำด้วยอิทธิพลของ ก.ก.ต. ในการพลิกสูตรคำนวณ ส.ส. บัญชีรายชื่อ และอิทธิพลของ ส.ว. ที่มีอำนาจร่วมเลือกนายกฯ ตามมาตรา 272 แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่า 2 เหตุการณ์ดังกล่าว มักถูกฝ่ายที่สนับสนุน รัฐบาลประยุทธ์ หยิบยกมาเป็นข้ออ้างในการปกป้องความเป็น “ประชาธิปไตย” ในการดำรงอยู่ในอำนาจของ พล.อ. ประยุทธ์เสมอ

ทั้งหมดนี้ สะท้อนให้เห็นการปรับตัวของระบอบเผด็จการทั้งในไทยและทั่วโลก ที่พยายามจะเพิ่มความชอบธรรมให้ตนเอง ผ่านการปรับรูปแบบจาก “เผด็จการโจ่งแจ้ง” ที่ใช้วิธียึดอำนาจจากประชาชนด้วยการทำรัฐประหารมาเป็น “เผด็จการซ่อนรูป” (หรือที่นักวิชาการเรียกว่า “elected autocrats” หรือ “ผู้นำเผด็จการ ที่มา

จากการเลือกตั้ง”) ซึ่งสามารถเข้าสู่อำนาจได้ผ่านการเลือกตั้ง (ด้วยการแทรกแซงกติกาเลือกตั้งในระดับที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกรณี) แต่ยังคงบริหารประเทศในลักษณะที่เป็นการทำลายรากฐานของระบบประชาธิปไตย ตั้งแต่การใช้กฎหมายอำนาจนิยมเพื่อกำจัดผู้เห็นต่างทางการเมือง การจำกัดการทำงานของภาคประชาสังคม การแทรกแซงและบั่นทอนกลไกตรวจสอบถ่วงดุล การควบคุมและขัดขวางความเป็นอิสระของสื่อมวลชน หรือ การคุกคามสิทธิเสรีภาพและปฏิบัติการเผยแพร่ข่าวปลอมอย่างเป็นระบบในโลกออนไลน์

ทั้งหมดนี้ นับเป็นการสู้กลับของระบอบเผด็จการ ซึ่งเป็นความท้าทายใหม่ที่คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันต้องเผชิญ

นักประวัติศาสตร์หลายคนมักให้คำแนะนำว่า วิธีการวัดว่าเหตุการณ์ต่างๆ ในประวัติศาสตร์มีความสำคัญมากน้อยเพียงใด คือการจินตนาการว่า โลกปัจจุบันจะแตกต่างออกไปอย่างไร หากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในวันนั้นไม่ได้เกิดขึ้น

หากวัดด้วยเกณฑ์ดังกล่าว ความสำคัญของเหตุการณ์ 14 ตุลา อาจถูกตั้งคำถามทันที

เพราะแม้การลุกขึ้นมาของประชาชนในวันนี้เมื่อ 49 ปีที่แล้ว ได้สร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้คนจำนวนมหาศาลในรุ่นถัดๆ ไป ที่เห็นถึงความเป็นไปได้ในการปิดฉากรัฐบาล

เผด็จการที่ครองทั้งอำนาจปืนและอำนาจรัฐ ด้วยพลังของประชาชน

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในวันที่ 6 ตุลา 3 ปีถัดมา ได้ทำให้ความก้าวหน้าและความคืบหน้าที่สะสมมา ถูกทำลายไปในพริบตา พร้อมกับโศกนาฏกรรม ที่มีผู้เสียชีวิต-ผู้บาดเจ็บนับร้อยและสร้างบาดแผลแก่สังคมอย่างมหาดศาล

หากเราต้องการเพิ่มความสำคัญและความหมายทางประวัติศาสตร์ให้กับเหตุการณ์ 14 ตุลา การระลึกถึงชัยชนะและความสูญเสียในอดีตอย่างเดียวจึงไม่พอ

แต่เหตุการณ์ 14 ตุลา จะมีความสำคัญและความหมายทางประวัติศาสตร์ หากเราสามารถนำเอาบทเรียนจากอดีต มาสร้างประโยชน์ให้กับการขับเคลื่อนประชาธิปไตยในปัจจุบันและอนาคต

การสร้างประโยชน์ดังกล่าว ไม่ได้หมายถึงการทำตามทุกอย่างที่เคยสำเร็จในอดีต เพราะโลกที่เราอาศัยอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่โลกใบเดียวกับเมื่อ 49 ปีที่แล้ว

แต่การสร้างประโยชน์ดังกล่าว ต้องอยู่บนพื้นฐานของการเข้าใจ “ความเหมือนในความต่าง” และ “ความต่างในความเหมือน” ของการเคลื่อนไหวของคนรุ่นใหม่ใน 2 ยุคสมัย

แม้ประชาธิปไตยที่เราอยากได้ กับ ประชาธิปไตย
ที่เรามีในวันนี้ ยังห่างไกลกัน แต่อย่างน้อย 14 ตุลา ก็
ทำให้เรารู้เพิ่มขึ้น ว่าการเดินทางไปหามัน ต้องคิดเรื่องไหน
มากกว่าเดิม หรือต้องหลีกเลี่ยงเรื่องไหนไม่ให้เกิดขึ้นอีก

สำหรับคนรุ่นใหม่ ผมคิดว่าพวกเราคือคนที่ได้
ประโยชน์จากการมีตำราประวัติศาสตร์อยู่ในมือ เรามี
ข้อมูล รู้จุดเริ่มต้นและจุดจบของเหตุการณ์ แม้แน่นอน
ว่าเรามีสิทธิเห็นต่างหรือวิพากษ์วิจารณ์การต่อสู้ของคน
รุ่นก่อน แต่ขณะเดียวกัน เราต้องพยายามทำความเข้าใจว่า
คนรุ่น 14 ตุลา เมื่อ 49 ปีที่แล้ว เขาต่อสู้โดยไม่รู้ตอนจบ
โดยไม่มีตำราที่แจ้งเตือนล่วงหน้าว่าทำแบบนั้นแบบนี้แล้ว
ประเทศจะเป็นอย่างไร เช่นเดียวกับการต่อสู้ของคนรุ่นใหม่
ในปัจจุบัน ที่ยังต้องลองผิดลองถูกโดยไม่มีใครล่วงรู้บทสรุป
ในอนาคต มีเพียงความแน่นอนเดียวคือการต่อสู้ของคน
รุ่นนี้ ก็จะถูกตัดสินโดยคนรุ่นหลังของพวกเราเช่นกัน

สำหรับคนรุ่น 14 ตุลา ผมต้องขอขอบคุณและแสดงความ
ความนับถือในการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและสิทธิเสรีภาพ
ของประชาชนอย่างกล้าหาญในยุคสมัยของท่าน และอยาก
ฝากไปถึงทุกท่านเพิ่มเติมว่า คนรุ่นใหม่ตอนนี้ก็กำลังต่อสู้เพื่อ
สิทธิเสรีภาพในยุคสมัยของเขาเช่นกัน จะด้วยวิธีการที่ถูกใจ
ท่านหรือไม่ ด้วยแนวคิดที่ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ผมหวังว่า

ประสบการณ์ที่ผ่านมา จะทำให้ท่านเข้าใจและเห็นใจ ว่า ความฝันของคนรุ่นนี้ ก็ไม่ต่างจากคนรุ่นท่านไปมากนัก และหวังเป็นอย่างยิ่งครับ ว่าท่านจะเป็นกำลังสำคัญ ช่วยกัน ประดับประดองสังคมไทย ไม่ให้หวนซ้ำกลับไปสู่ความรุนแรง แบบที่ท่านประสบมา

เพราะประชาธิปไตยคือการเดินทางที่ไม่มีวัน จบสิ้น และเป็นการเดินทางที่ไม่สามารถเดินได้ตามลำพัง แต่ประชาชนทุกคน-ทุกรุ่น ต้องก้าวไปด้วยกัน

ประวัติ

พริษฐ์ วัชรสินธุ

ณ วันที่แสดงปาฐกถา พริษฐ์ วัชรสินธุ ดำรงตำแหน่ง เป็น Policy Campaign Manager ของพรรคก้าวไกล โดย รับผิดชอบในการพัฒนาและรณรงค์ชุดนโยบายของพรรค สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงต้นปี พ.ศ. 2566 นอกจากนั้น พริษฐ์ยังมีบทบาทในการขับเคลื่อนนโยบาย ด้านรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย และ การศึกษา และเป็น ตัวแทนของพรรคในฐานะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ

ก่อนกลับเข้ามาสู่สนามการเมืองในนามพรรค ก้าวไกล พริษฐ์ทำหน้าที่เป็น CEO ของ StartDee สตาร์ทอัพ ด้านการศึกษาที่มุ่งลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผ่านการพัฒนาแอปพลิเคชันการเรียนออนไลน์เพื่อช่วยให้นักเรียน ทั่วประเทศเข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้ผ่าน สมาร์ทโฟน - 2 ปีหลังจากการเปิดสู่สาธารณะ แอปพลิเคชัน StartDee มียอดนักเรียนที่เข้ามาทดลองใช้กว่า 2 ล้านคน ทั่วประเทศ

ในช่วงเวลาเดียวกัน เขาเป็นหนึ่งในแกนนำของกลุ่ม Re-resolution ที่รณรงค์ให้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ เป็นประชาธิปไตย โดยได้รวบรวมกว่า 150,000 รายชื่อเพื่อยื่นร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญสู่การพิจารณาของรัฐสภาใน พ.ย. 2564 ประกอบกับการให้ความรู้ด้านรัฐธรรมนูญกับสังคม ผ่านการจัดกิจกรรม workshop ทั่วประเทศ และการพัฒนาแพลตฟอร์ม CONLAB ซึ่งเปรียบเสมือนห้องออกแบบรัฐธรรมนูญออนไลน์สำหรับประชาชน

นอกเหนือจากงานหลัก พริษฐ์ เคยเป็นผู้จัดพอดคาสต์ Pro & Con กับ Salmon Podcast คอลัมน์นิสต์ กับ The101.world และผู้เขียนหนังสือ “DREAMOCRACY ประชาธิปไตยไม่ใช่ฝัน” และ “Why So Democracy ประชาธิปไตยมีดีอะไร?”

ก่อนหน้านี้ พริษฐ์ เคยเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 แต่ตัดสินใจลาออกจากพรรคหลังพรรคตัดสินใจเข้าร่วมรัฐบาลกับพรรคพลังประชารัฐ

พริษฐ์ เริ่มต้นชีวิตการทำงานในฐานะ Management Consultant ที่บริษัท McKinsey & Company หลังสำเร็จการศึกษาด้านปรัชญา การเมืองและเศรษฐศาสตร์ที่ University of Oxford ด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (เหรียญทอง) โดยขณะอยู่ที่มหาวิทยาลัย เขาได้รับเลือกโดยนักศึกษาให้เป็นประธานของสมาคม Oxford Union

